

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра етнології і археології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історіографія історії України»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Етнологія»

Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри етнології
і археології
протокол № 13 від 28 червня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історіографія історії України
Викладач (-і)	Великочий Володимир Степанович, д.і.н., професор, декан факультету туризму
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-87
E-mail викладача	volodymyr.velykochyy@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС/ 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації в день проведення лекцій/семінарських занять, або ж щосередини після занять з 14.00 до 15.00 в 602.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності нагромадження знань і розвитку української історичної думки, становлення й збагачення української історичної науки в контексті дослідження історії України.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою вивчення дисципліни є вивчення минулого історичної науки в Україні, опрацювання здобутків поколінь істориків. Завданнями навчальної дисципліни «Історіографія історії України» є дослідити етапи, періодизацію історіографії в Україні, становлення української історіографії як науки наприкінці XIX – поч. XX ст., українську історичну науку радянської тоталітарної доби, досягнення українських істориків діаспори, вивчити сучасні історіографічні тенденції в Україні, перспективи вітчизняного історіописання, тенденції та закономірності.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Загальні компетентності:	
ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	
ЗК02. Здатність працювати автономно.	
ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	
Спеціальні (фахові) компетентності	
СК01. Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні, етнографічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію.	
СК02. Здатність здійснювати історичні, археологічні й етнологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук.	
СК10. Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.	
СК12. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.	
Програмні результати навчання	
ПР01. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.	
ПР02. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії, археології та етнології.	
ПР04. Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проектів.	
ПР10. Узагальнювати результати власних наукових досліджень і презентувати їх у	

<p>доповідях, публікаціях державною та іноземною мовами із дотриманням принципів академічної доброчесності та професійної етики. ПР11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.</p>			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		16	
семінарські заняття		20	
самостійна робота		54	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1-й семестр	032 «Історія та археологія» освітня програма «Етнологія»	1-й курс	нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	семінари
		самост. роб	
Тема 1. Історіографія давньої історії України		2	2
Тема 2. Руська держава в українській історичній літературі		2	2
Тема 3. Галицько-Волинська держава в українській історіографії		2	2
Тема 4. Історіографія польсько-литовської доби на українських землях		2	2
Тема 5. Національно-визвольна війна українського народу в національній історіографії		2	2
Тема 6. Латиномовна історіографія України XVII—XIX ст.		2	2
Тема 7. Становлення української історіографії як науки наприкінці XIX – поч. XX ст.		2	2
Тема 8. Українська історична наука радянської тоталітарної доби		2	2
Тема 9. Українська зарубіжна історіографія: становлення, досягнення, перспективи.		2	2
Тема 10. Сучасна українська історіографія: основні напрями, тенденції, проблеми дискурсу.		2	2
ЗАГ:		16	20
		54	
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Підсумковий контроль рівня знань та успішності здобувачів відбувається у формі екзамену. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 20 балів), балу за контрольну роботу (максимально 20 балів) і балу за індивідуальну роботу (максимально 10 балів) та в сукупності становить максимального 100 балів.
Вимоги до письмової роботи	Написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо здобувач не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються навчальним планом за семестр з дисципліни. Контрольна робота включає: 20 тестових питань (по 1 балу за кожне питання).
Семінарські заняття	<p>У ході поточного контролю здійснюється усне та письмове опитування з тем, передбачених для семінарських занять. Також здійснюється контроль самостійної роботи відповідно до визначеної тематики.</p> <p>Оцінювання знань та науково-пошукової роботи здобувачів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На семінарському занятті діє такий принцип оцінювання:</p> <p>«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>«добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;</p> <p>«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.</p>
Самостійна робота та індивідуальне завдання	Самостійна робота здобувача є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою самостійної роботи є вдосконалення навичок і вміння працювати з науковою літературою та джерелами. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем здійснюється у вигляді тестового контролю. Індивідуальне завдання – написання есе на запропоновану тему.

Умови допуску до підсумкового контролю	Форма і терміни семестрового контролю визначаються навчальним планом. Здобувач (ка) допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» і виконання усіх видів робіт, набору 25 і більше балів.
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – екзамен. Форма здачі екзамену – письмова. Семестровий підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Для того, щоб одержати допуск, необхідно виконати всі види роботи і набрати не менше 25 балів. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 20 балів), балу за контрольну роботу (максимально 20 балів) і балу за індивідуальну роботу (максимально 10 балів) та балу за іспит (50 балів) та в сукупності становить максимально 100 балів. Форма здачі іспиту письмова.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Контрольна письмова робота має бути виконана на 10 семінарському занятті.

Академічна доброчесність:

Як викладач, так і здобувач, повинні дотримуватися «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» та Кодексу честі ПНУ <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує повторно виконати необхідний вид роботи.

Відвідування занять:

Відвідування занять та активна участь у роботі семінарів є обов'язковою умовою. Участь у семінарських заняттях може проходити у таких формах: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії тощо.

Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу запізень на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності на лекції чи семінарському занятті, отримання негативної оцінки або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – середа, 14.00 год. – 15.00 год.

Пропущене заняття здобувач може «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем та кафедрою. Як правило «відпрацювання» проходить в усній формі, вирішенні тестових завдань тощо. Під час занять дозволяється користування мобільним телефоном виключно для навчальних цілей.

Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Бондар В. Сучасна українська історіографія: підсумки і виклики. Історіографічні дослідження в Україні. 2014. Вип. 25.
2. Великочий, В. С. Українська історіографія суспільно-політичних процесів у Галичині 1914-1919 рр. Ів.-Франківськ .2009. 812 с.
3. Історіографічна класика. Антологія української історичної думки XIX–XX ст. / Відп. ред. і авт. вступ. слова В. Смолій; авт. супровідних статей, укладач приміток, коментарів, покажчиків і бібліографії О. Ясь. Київ: НАН України. Ін-т історії України, 2020. 600 с.

4. Калакура Я. С. Українська історіографія: Курс лекцій. Київ, 2004. 495 с.
5. Колесник І. І. Українська історіографія (XVIII – початок XX століття). Київ: Генеза, 2000. 256 с.
6. Колесник І. Українська історіографія: концептуальна історія. Київ, 2013. 566 с.
7. Коцур В. П., Коцур А. П. Історіографія історії України. Чернівці, 1999. 520 с.
8. Потульницький В. А. Україна і всесвітня історія. Історіографія світової та української історії XVII–XX століть. Київ: Либідь, 2002. 480 с.
9. Ясь О. Багатоликий Микола Костомаров. Київ Либідь, 2018. 304 с.
10. Ясь О. Історик і стиль. Визначні постаті українського історіописання у світлі культурних епох (початок XIX — 80-ті роки XX ст.): Монографія: У 2 ч. / за ред. В. А. Смолія. К.: НАН України. Ін-т історії України, 2014.

Інформаційні ресурси

1. Інститут історії України НАН України <https://history.org.ua/>
2. Наукова бібліотека ПНУ – <http://lib.pnu.edu.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>

Викладач доктор історичних наук, професор, декан факультету туризму В.С. Великочий